

NORGES HØYESTERETT

Den 25. april 2019 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Ringnes og Falch og kst. dommer Sæbø i

HR-2019-770-U, (sak nr. 19-062581STR-HRET), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Abdelilah Saeme)

mot

Påtalemyndigheten (politiadvokat Vegar Munthe Ommedal)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder fortsatt varetektsfengsling på grunn av bevisforspillelsesfare, hvor det også er fastsatt brev- og besøksrestriksjoner.
- (2) A ble pågrepet av politiet 21. desember 2018 og siktet for grov narkotikaovertrødelse som omfatter en meget betydelig mengde, jf. straffeloven § 232 første ledd, jf. andre ledd første straffalternativ, jf. § 231 første ledd, jf. § 15. Ved Oslo tingretts kjennelse 22. desember 2018 ble han varetektsfengslet til 19. januar 2019 i medhold av straffeprosessloven § 184, jf. § 185, jf. § 171 første ledd nr. 2. Han ble undergitt brev- og besøksforbud i hele fengslingsperioden. Fengslingsfristen er senere forlenget.
- (3) Oslo tingrett avsa 12. april 2019 kjennelse med denne slutningen:
«A, født 00.00.1989, løslates.»
- (4) Påtalemyndigheten anket og ba om oppsettende virkning. Begjæringen om oppsettende virkning ble tatt til følge. Borgarting lagmannsrett avsa 16. april 2019 kjennelse med denne slutningen:
«A, født 00.00.1989, kan fortsatt holdes i varetektsfengsel inntil noe annet bestemmes av påtalemyndigheten eller retten, men ikke ut over 10. mai 2019. Han undergis brev- og besøksforbud i hele fengslingsperioden. For hans ektefelle og mor gjelder brev- og besøkskontroll.»
- (5) A har anket til Høyesterett. Han har i korte trekk anført at lagmannsrettens begrunnelse for så vidt gjelder bevisforspillelsesfaren er for abstrakt og generell. Den manglende konkretiseringen strider også mot Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK)

artikkel 5 nr. 3. Dertil kommer at det særskilte kravet til begrunnelse ved bruk av restriksjoner, jf. straffeprosessloven § 186 tredje ledd, ikke er oppfylt. A har påstått at lagmannsrettens kjennelse oppheves, alternativt at den oppheves hva gjelder restriksjonene.

- (6) *Påtalemyndigheten* har anført at lagmannsrettens begrunnelse er tilstrekkelig både for bevisforspillelsesfare og restriksjoner, og at kjennelsen ikke innebærer brudd på EMK artikkel 5 nr. 3. Det er påstått at anken forkastes.
- (7) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalget bare kan prøve lagmannsrettens saksbehandling og generelle lovtolkning, jf. straffeprosessloven § 388 første ledd. Når det gjelder forholdet til EMK, kan ankeutvalget også prøve den konkrete rettsanvendelsen, men ikke lagmannsrettens bevisbedømmelse.
- (8) Den sentrale delen av lagmannsrettens begrunnelse for at det foreligger nærliggende fare for *bevisforspillelse* etter straffeprosessloven § 171 første ledd nr. 2, lyder:

«I dette tilfellet dreier det seg imidlertid om en sak med mange involverte, både i form av medsiktete og potensielle vitner. Siktetes manglende forklaring hindrer politiets oversikt over sakskomplekset. Ved en løslatelse er det etter lagmannsrettens syn en nærliggende fare for at A tar kontakt med involverte som ennå ikke er kjent av politiet, for å forspille bevis eller påvirke deres forklaring. Det er også fare for at han vil påvirke allerede kjente impliserte til å tilpasse eller endre sine forklaringer.

Forsvarer har vist til at flere av de medsiktete er løslatt, og at deres forklaringer er kjent for politiet. Etter lagmannsrettens syn er det likevel en nærliggende fare for bevisforspillelse hvis A løslates ved at forklaringer kan samordnes og tilpasses.»

- (9) Etter ankeutvalgets syn er dette en tilstrekkelig begrunnelse i henhold til de krav som stilles, se blant andre Rt-2011-946 avsnitt 14 med videre henvisninger. Det fremgår at siktede, om han løslates, har en reell mulighet til å kontakte og påvirke vitner – «involverte» – og at det er en nærliggende fare for at han vil gjøre det. Lagmannsrettens vurdering er i så måte tilstrekkelig konkret. Også de krav EMK artikkel 5 nr. 3 stiller, er da oppfylt.
- (10) Når det gjelder begrunnelsen for at siktede er ilagt *brev- og besøksrestriksjoner*, uttaler lagmannsretten:
- «Hensynet til etterforskningen tilsier at restriksjonene i form av brev- og besøkskontroll overfor siktetes ektefelle og mor opprettholdes, og for øvrig at brev- og besøksforbud opprettholdes, jf. straffeprosessloven § 186 andre ledd.»**
- (11) Det følger av straffeprosessloven § 186 tredje ledd at kjennelsen skal angi «på hvilken måte etterforskningen blir skadelidende om ikke den fengslede blir underlagt forbud eller kontroll etter bestemmelsen her». Det er i den forbindelse ikke tilstrekkelig å vise til det generelle fengslingsgrunnlaget, og heller ikke å vise til at formålet med restriksjonene er å hindre bevisforspillelse, jf. Rt-2008-111 avsnitt 13 og Rt-2011-946 avsnitt 18. Og der det er besluttet *brev- og besøksforbud*, må det fremgå uttrykkelig eller av sammenhengen at også *brev- og besøkskontroll* er vurdert, jf. Rt-2011-171 avsnitt 11.
- (12) Det følger av dette at lagmannsrettens begrunnelse er for knapp når den bare henviser til at «hensynet til etterforskningen» tilsier at restriksjonene opprettholdes. Lagmannsretten skulle også angitt *på hvilken måte* etterforskningen blir skadelidende og det skulle fremgå at *brev- og besøkskontroll* er vurdert så langt *brev- og besøksforbud* er fastsatt.

- (13) Lagmannsrettens kjennelse blir dermed å oppheve så langt den fastsetter brev- og besøksrestriksjoner.
- (14) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Lagmannsrettens kjennelse oppheves for så vidt den fastsetter brev- og besøksforbud og brev- og besøkskontroll.

Ingvald Falch
(sign.)

Arne Ringnes
(sign.)

Rune Sæbø
(sign.)